

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101540

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балакірева Вікторія Анатоліївна

2. Balakireva Viktoriia Anatoliivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 13.00.04

Назва наукової спеціальності: Теорія і методика професійної освіти

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-05-2021

Спеціальність за освітою: 8.01010201 Початкова освіта

Місце роботи здобувача: Державний заклад "Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, м. Одеса, Одеська обл., 65020, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41.053.01

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, м. Одеса, Одеська обл., 65020, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, м. Одеса, Одеська обл., 65020, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи
2. Theory and practice of training future teachers for organization of students' labor education in the educational process of primary school

Реферат:

1. Мета дослідження – науково обґрунтувати й апробувати теоретико-методологічні концепти та педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Об'єкт дослідження – професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів початкової школи в закладах вищої освіти. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше: обґрунтовано теоретико-методологічні концепти професійної підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи як цілісної педагогічної системи, що охоплює методологічні підходи (особистісно-діяльнісний, системний, контекстний, технологічний) та систему методологічних і педагогічних принципів навчання; розкрито сутність і структуру феномена «підготовленість майбутніх

учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи» (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-пізнавальний, діяльнісно-творчий, рефлексійно-оцінний компоненти); розроблено критерії із відповідними показниками: настановний (наявність інтересу і потреби в організації трудового навчання молодших школярів, ціннісне ставлення майбутніх учителів початкової школи до результатів трудової діяльності учнів, спрямованість студентів на трудове навчання в майбутній професійній діяльності), знанневий (обізнаність із ключовими поняттями трудового навчання, із видами та продуктами трудового навчання учнів у початковій школі, з технологіями трудового навчання), поведінковий (наявність організаційних умінь, умінь емоційної саморегуляції та творчого потенціалу в майбутніх учителів), аналітичний (наявність аналітичних, рефлексійних, оцінювальних умінь у майбутніх учителів) для визначення рівнів підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Визначено і схарактеризовано рівні (високий, достатній, задовільний і низький) підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Визначено й обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи: усвідомлення майбутніми вчителями початкової школи необхідності організації трудового навчання молодших школярів у вимірі сучасних концептуальних вимог Нової української школи; забезпечення інтеграції фахових дисциплін у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання учнів; взаємозв'язок аудиторних занять із позааудиторною трудовою діяльністю майбутніх учителів початкової школи. Розроблено модель підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи (цільовий, змістовий, результативний блоки): цільовий блок моделі передбачає єдність мети та завдань, комплексне вирішення яких забезпечить процес підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому середовищі початкової школи; змістовий – презентує інтерактивні технології підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації трудового навчання учнів; результативний – студіює результативність та якість підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи. Удосконалено змістові характеристики поняттєво-категоріального апарату дослідження; уточнено сутність понять «трудове навчання», «трудове виховання», «праця учнів», «підготовка», «професійно-педагогічна підготовка», «підготовленість», «професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи». Набули подальшого розвитку зміст і методика підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи у вимірі Концепції нової української школи. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні й апробації діагностувальної та експериментальної методик підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи; елективних курсів «Трудове навчання з практикумом», «Художня праця» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) та їх методичного забезпечення; збагачено зміст навчальних дисциплін («Педагогіка», «Психологія загальна та вікова», «Історія української культури») додатковими темами, що сприяють підготовленості майбутніх учителів до організації трудового навчання учнів в освітньому процесі початкової школи; започатковано педагогічний гурток «Педагогічна майстерня вчителя початкової школи»

2. The aim of the study – the scientific substantiation and approbation of theoretical and methodological concepts, pedagogical conditions of training of future teachers for the labour education of students in the education process of primary school. Object of the research – professional and pedagogical training of future primary school teachers in high education institutions. Scientific originality of the research is that for the first time ever have been substantiated theoretical-methodological concepts of professional preparation of future teachers for organization of labor education in the educational process of primary school as complete pedagogical system, which includes methodological approaches (personal-activity approach, system approach, contextual and technological approaches) and the system of methodological and pedagogical principles of education; In this study, for the first time, has been revealed the essence and the structure of the phenomena «Readiness of future teachers for organization of labour education in the educational process of primary school» (motivation-value, cognitive,

creative, reflection–evaluative components). The criteria system with following indicators has been developed: mentoring (the existence of interest and demand in the organization of labor education of primary school students, the attitude of future primary school teachers towards the results of students' labor activity, the orientation of students on the labor education in a future professional activity), knowledge component (orientation with pivotal notions of labor education, with types and products of labor education in primary school, and its technologies), behavioral (the existence of organizational and emotion self–regulation skills, the presence of creative potential in teachers), analytical (the existence of analytic, reflective, evaluative skills among future teachers) for the determination of future teachers readiness level for the organization of labor education in the educational process of primary school. Pedagogical conditions of preparation of future teachers for the organization of labor education in the educational process of primary school have been determined and substantiated: consciousness of the future primary school teachers of the necessity of organization of labour education of primary school students in the light of the modern conceptual requirements of the New Ukrainian school; providing of the integration of specialties disciplines in the process of the training of future primary school teachers for the organization of labor education of students; the connection between classes and extracurricular activity of future primary school teachers. Content features of the conceptual and categorical research apparatus have been improved; the essence of the notions «labor education», «labour up–bringing», «students' activity», «professional–pedagogical preparation», «readiness», «professional–pedagogical readiness of future teachers for the organization of labor education of students in the educational process of primary school» has been clarified. The functions, principles, pedagogical technologies of realization of labour education in the educational process of primary school have been specified. The content and methodology of the preparation of future primary school teachers for the organization of labour education of students in the educational process in a paradigm of conception of new Ukrainian school have been developed further. Practical significance of the obtained results is in the development and approbation of diagnostics and experimental methodologies of the training of future teachers for the organization of labour education of students in the educational process of primary school elective courses «Labor education with practicum», «Creative activity» (for students of the first (bachelor) level of high education) and their methodological providing. The content of academic disciplines («Pedagogy», «General and age Psychology», «History of Ukrainian culture») has been enriched with additional topics that contribute to the preparation of future teachers for organizing labour education of students in the educational process of primary school; the pedagogical circle «Pedagogical workshop of primary school teacher» was founded.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково–технічна) продукція:

Соціально–економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богуш Алла Михайлівна
2. Bohush Alla Mykhailivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Богуш Алла Михайлівна
2. Bohush Alla Mykhailivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Литвиненко Світлана Анатоліївна
2. Lytvynenko Svitlana Anatoliivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:**

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оршанський Леонід Володимирович

2. Orshanskyi Leonid Volodymyrovych

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марусинець Мар'яна Михайлівна

2. Marusynets Mariana Mykhailivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Богуш Алла Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Богданова Інна Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.